

Mariana Absolonová: Aurelius Augustinus jako pedagog a vychovatel

Bakalářská práce, ETF 2013

Autorka této práce si nejprve klade ambiciózní cíl: nabídnout našemu špatně fungujícímu vzdělávacímu systému alternativu v podobě výchovných myšlenek církevního otce Aurelia Augustina. Posléze se však spokojuje pouze s jeho částečným naplněním, totiž s prozkoumáním Augustinových pedagogických názorů na základě studia jeho spisů. Pro bakalářskou práci je však tento přístup dostačující.

Struktura práce odpovídá uvedenému cíli: po představení Augustinovy osobnosti (kap. 1) zkoumá autorka jeho jednotlivé spisy přístupné v češtině (kap. 2 – 5), nakonec shrnuje objevené myšlenky (kap. 6) a popisuje jediný příklad realizace augustiniánského školství v ČR (kap. 7).

Hlavní problém předložené práce vidím v tom, že autorka sice poctivě vybírá pedagogické názory z Augustinových spisů, ale nesnaží se s nimi nijak dále pracovat: ať už komparací různých textů daného autora, nebo zkoumáním jejich přijetí ze strany církve, jiných křesťanských autorů či současných odborníků, nebo vlastní kritickou reflexí. Tato metoda pak vede např. ke zjištění, že Písmo je základem všeho poznání (s. 19); autorka sice dává najevo svoje podivení nad touto informací, nesnaží se však ani upřesnit, pro které oblasti poznání může být Bible relevantním zdrojem a pro které ne, ani vzít v úvahu osamostatnění přírodních věd, k němuž došlo až mnoho staletí po Augustinovi.

Na druhé straně se autorka v 7. kapitole pokouší účelově oddělit Augustinovo pedagogické poselství od jeho křesťanského východiska, které v celém předchozím textu považuje za zásadní. Křesťanství je pak zaměnitelné za „šamanismus“ či jakoukoliv „životní či náboženskou filozofii“ (s. 52), Písmo se stává jedním z „inspirativních prvků“ a „ctít jedinečnost a neopakovatelnost každé lidské osoby“ lze „i bez autority Boha“. Tento posun by sice mohl být do jisté míry legitimní, vyžadovalo by to však hlubší zdůvodnění.

Po formální stránce jde o velmi dobrou práci, pravopisné chyby jsou spíš výjimečné. Za zásadní nedostatek však považuji malý počet zdrojů, z nichž autorka čerpala – augustinovskou literaturu lze jistě najít ve větším množství, a to i v češtině.

Otázky k obhajobě:

- V čem vidíte zásadní rozdíly mezi pedagogickým přístupem Aurelia Augustina a Jana Ámose Komenského?
- Do jaké míry a jakým způsobem je možné využít Augustinovy principy, pokud eliminujeme jeho náboženská východiska? Vysvětlete a odůvodněte!

Práci Mariany Absolonové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení C – dobře.

V Praze 17. 8. 2013

Mgr. Michael Martinek, ThD.